

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 39Pc/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121206351
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Hauerlandová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2022:2121206351.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Ivanou Hauerlandovou, PhD. v právnej veci navrhovateľky - matky: P. A., E.. XX.XX.XXXX, J. I. G. Y. XXX, zastúpená: A.. Ľ. T., E.. XX.XX.XXXX, I. B. XX, S. M., proti odporcovi: A. A., E.. XX.XX.XXXX, J. I. G. Y. XXX, J.. Č.. Ú. E. K. J. F. S. P., M. XXX, P., a maloletému dieťaťu: B. A., E.. XX.XX. XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpená procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, J. Bottu 4, Trnava, o zapretie otcovstva, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že odporca A. A., E. XX.XX.XXX5 n i e j e otcom maloletej B. A., E. XX.XX.XXXX z matky P. A., X.. D., E. XX.XX. XXXX.

II. Navrhovateľke sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka, matka maloletej, sa návrhom zo dňa 25.10.2021 doručeným tunajšiemu súdu dňa 26.10.2021, domáhala zapretia otcovstva k maloletej, a to proti mužovi, ktorého otcovstvo má byť zapreté, ako aj proti maloletej.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že manželstvo s odporcom uzavrela dňa XX. X XXXX v P., ktoré je zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Leopoldov, zväzok VIII, ročník XXXX, strana XXX, poradové číslo X. Manželstvo s odporcom bolo dňa 19.11.2020 Rozsudkom Okresného súdu v Trnave pod č.k. 14Pc/14/ 2020 rozvedené. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.3. 2021. Od januára 2021 so svojím partnerom v spoločnej domácnosti. Dňa 06.10.2021 sa narodila maloletá dcéra. Zákonná domienka otcovstva svedčí bývalému manželovi, avšak ten nemôže byť biologickým otcom dieťaťa. Manželstvo bolo rozvedené dňa 19.11.2020 a s bývalým manželom nebola v žiadnom kontakte od 27.02.2020. V čase rozhodnom pre počatie maloletého dieťaťa sa stýkala iba s partnerom, ktorý otcovstvo k maloletému dieťaťu uznáva. Na preukázanie svojich tvrdení označila: Rodný list, Rozsudok OS v Trnave č.k. 14Pc/14/2020, výsluch odporcu, výsluch svedka

3. Muž, ktorého otcovstvo má byť zapreté, sa k návrhu vyjadril tak, že nie je otcom, vo výkone trestu je od 14.12.2018 a teda nemôže byť otcom.

4. Procesný opatrovník sa k návrhu vyjadril v tom zmysle, že navrhol návrhu matky vyhovieť.

5. Matka ako biologického otca označila svojho partnera. Ďalej sa vyjadrila, že v prípade, že by došlo k zapretiu otcovstva, by zabezpečila, aby v rodnom liste maloletej bol zapísaný uvedený biologický otec, a to súhlasným vyhlásením.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, muža, ktorého otcovstvo má byť zapreté, svedka - partnera matky, ďalej listinami, a to rodným listom maloletej, rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 14Pc/14/2020-22 zo dňa 19.11.2020, uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 12P/60/2021-27 zo dňa 19.01.2022, lustráciou v ZVJS, pričom zistil nasledovný skutkový stav.

7. Z rodného listu maloletej vyplýva, že maloletá sa narodila dňa XX.XX.XXXX K. J., pričom ako jej otec je evidovaný muž, ktorého otcovstvo má byť zapreté, a ako matka je evidovaná navrhovateľka. Návrh na zapretie otcovstva matka podala na súd dňa 26.10.2021. Z rozsudku Okresného súdu 14Pc14/2020 - 22 zo dňa 19.11.2020 vyplýva, že manželstvo účastníkov bolo právoplatne rozvedené dňa 16.03.2021 a do 06.10.2021 neuplynula doba 300 dní.

8. Matka pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že maloletá sa narodila dňa XX.XX.XXXX. Odporca nie je otcom, pretože je v ÚVTOS od XX.XX.XXXX. Naposledy ho bola navštíviť vo februári 2019. Od mája 2020 má nového partnera, s ktorým býva v spoločnej domácnosti, ktorý je otcom dieťaťa a svoje otcovstvo uznáva.

9. Partner matky ako svedok uviedol, že od roku 2020 je v partnerskom vzťahu s navrhovateľkou a odvtedy žijú v spoločnej domácnosti. Je biologickým otcom dieťaťa. Svoje otcovstvo uznáva. V prípade, že súd vyhovie návrhu navrhovateľky, je ochotný uznať otcovstvo súhlasným vyhlásením na matrike.

10. Podľa § 105 písm. c) zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), konaniami vo veciach určenia rodičovstva sú: konanie o zapretie otcovstva.

11. Podľa § 106 CMP, na konania vo veciach určenia rodičovstva je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má dieťa bydlisko. Ak takého súdu niet, je príslušný všeobecný súd matky, inak všeobecný súd toho, koho otcovstvo má byť určené alebo zapreté.

12. Podľa § 107 CMP, konanie sa začína len na návrh.

13. Podľa § 108 ods. 3 CMP, účastníkom konania o zapretie otcovstva je dieťa, matka a muž, ktorého otcovstvo má byť zapreté.

14. Podľa § 84 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len „ZR“), otcovstvo sa určuje na základe domniek otcovstva ustanovených v tomto zákone súhlasným vyhlásením rodičov alebo rozhodnutím súdu.

15. Podľa § 85 Ak sa narodí dieťa v čase od uzavretia manželstva do uplynutia trojstého dňa po zániku manželstva alebo po jeho vyhlásení za neplatné, považuje sa za otca manžel matky. (1)

16. Podľa § 87 ZR, ak sa narodí dieťa v čase medzi stoosemdesiatym dňom od uzavretia manželstva a trojstým dňom po tom, čo manželstvo zaniklo alebo bolo vyhlásené za neplatné, možno otcovstvo zaprieť len vtedy, ak je vylúčené, že by manžel matky mohol byť otcom dieťaťa.(1) Ak sa narodí dieťa pred stoosemdesiatym dňom od uzavretia manželstva, postačí na to, aby sa manžel matky nepovažoval za otca, ak zaprie svoje otcovstvo na súde. To neplatí, ak manžel s matkou dieťaťa súložil v čase, od ktorého neprešlo do narodenia dieťaťa menej ako stoosemdesiat a viac ako tristo dní, alebo ak pri uzavretí manželstva vedel, že je tehotná. (3)

17. Podľa § 88 ods. 1 a 2 ZR, manžel má právo zaprieť otcovstvo voči dieťaťu a matke, ak sú obidvaja nažive, a ak nežije jeden z nich, voči druhému. Ak nežije ani dieťa, ani matka, toto právo manžel nemá. (1) Aj matka môže do troch rokov od narodenia dieťaťa zaprieť, že otcom dieťaťa je jej manžel. Ustanovenia o práve na zapretie otcovstva manželom matky dieťaťa sa použijú primerane. (2)

18. Podľa § 91 ods. 1 a 2 ZR, za otca sa považuje muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. (1) Súhlasné vyhlásenie rodičov musí byť urobené pred matričným úradom alebo pred súdom. (2)

19. Podľa Čl.4 CMP, súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje

dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

20. Podľa Článku 7 bod 1. a 2. Dohovoru o právach dieťaťa, každé dieťa je ihneď po narodení zaregistrované a má od narodenia právo na meno, štátnu príslušnosť, a podľa možnosti právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť. (1.) Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, zabezpečujú uplatňovanie týchto práv v súlade so svojimi záväzkami vyplývajúcimi z príslušných medzinárodných právnych dokumentov v tejto oblasti, zvlášť v prípade, ak by dieťa inak štátnu príslušnosť nemalo. (2.)

21. Zákon ustanovuje podmienky pre zapretie otcovstva. Ak sa dieťa narodí v čase, kedy možno hoci len teoreticky predpokladať, že bolo splodené za trvania manželstva - to znamená v čase do 300. dňa po zániku manželstva - potom platí, že možno zaprieť otcovstvo len vtedy, ak je vylúčené, že by mohol byť otcom dieťaťa. Súd vychádza zo zhodných tvrdení bývalých manželov a výsluchom muža, ktorý o sebe tvrdí, že je otcom dieťaťa. Nestačí, ak je otcovstvo bývalého manžela spochybnené, musí byť vylúčené úplne. Zákon nešpecifikuje, z akého dôvodu by malo byť vylúčené, že nie je otcom dieťaťa. Do úvahy prichádzajú viaceré dôvody, pre úspešnosť zapretia treba preukázať kvalifikovanú okolnosť, t.j. okolnosť vylučujúcu otcovstvo.

23. Z dátumu podania návrhu na súd (26.10.2021) a dátumu narodenia dieťaťa (06.10.2021) mal súd za preukázané, že návrh na zapretie otcovstva bol matkou podaný v prekluzívnej trojročnej lehote upravenej v § 88 ods. 2 ZR. S poukazom na jednoznačný a zhodný prednes matky maloletého dieťaťa a muža, ktorého otcovstvo má byť zapreté v spojení s lustráciou súdu v ZVJS, mal súd za preukázané, že muž, ktorého otcovstvo má byť zapreté, nemôže byť biologickým otcom maloletej, keďže sa od 28.12.2018 nachádzal v ústave na výkon trestu odňatia slobody. V konaní tak bola preukázaná kvalifikovaná okolnosť, t.j. okolnosť vylučujúca, aby bol otcom maloletej muž, ktorému svedčí zákonná domnienka.

24. V konaní muž, ktorého otcovstvo má byť zapreté, uviedol, že nie je otcom a ani nemôže byť otcom. Z uvedeného mal súd za to, že za týchto okolností je nepochybne dané právo dieťaťa, aby v rodnom liste bol zmenený zápis o otcovstve k nemu, pretože maloleté dieťa má právo poznať svojho biologického otca a má právo mať ho zapísaného v rodnom liste. Uvedenému však predchádza úspešné konanie o zapretí otcovstva.

25. Záujem maloletého dieťaťa na zapretí otcovstva vyplýva z jeho práva na poznanie jeho biologických rodičov zakotveného v Dohovore o právach dieťaťa, pričom principiálne je tu vždy záujem na zosúladiení biologického a právneho otcovstva. Matka na pojednávaní označila muža, ktorý je biologickým otcom maloletej, pričom má záujem zabezpečiť, aby bol zapísaný do rodného listu maloletého na základe dobrovoľného uznania otcovstva. Ak dôjde k právoplatnému zapretiu otcovstva matrikového otca, potom môže byť určené otcovstvo iného muža buď súhlasným vyhlásením rodičov alebo v súdnom konaní aplikáciou tretej domnienky. Z vykonaného dokazovania teda vyplýva konkrétna osoba majúca byť skutočným otcom maloletého dieťaťa, preto zapretie otcovstva je v záujme maloletého dieťaťa, keďže pre dieťa má otázka totožnosti jeho biologických a právnych rodičov význam. Podľa judikatúry ESLP má principiálne jednotlivec veľmi vážny záujem na určení svojich predkov, a teda aj svojej identity (Jäggi proti Švajčiarsku, rozhodnutie z 13.07.2006, sťažnosť č. 58757/00), pričom najsilnejší je tento záujem na poznaní svojich predkov, predovšetkým rodičov. Zároveň nie je táto potreba dieťaťa vylúčená ani pre prípad atypických situácií ako úraz, choroba, kedy je nevyhnutné darcovstvo od geneticky príbuzných osôb.

26. Vzhľadom na uvedené, za situácie, že je vylúčené, aby odporca bol otcom maloletého dieťaťa, je potrebné uprednostniť prioritu prirodzenej rodiny a poznanie biologického otca, pretože biologické rodičovstvo je základom pre rodinné vzťahy a má mu byť poskytovaná prioritná podpora a ochrana. Súd potom dospel k záveru, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby malo zapísaného v rodnom liste svojho biologického otca, a preto je v záujme maloletého dieťaťa aj zapretie otcovstva, ktoré uvedené umožní.

27. Nakoľko v konaní bolo preukázané, že je vylúčené, aby bol otcom maloletého dieťaťa muž, ktorý je ako otec vedený v rodnom liste maloletého dieťaťa, a zároveň je zapretie otcovstva v záujme maloletého

dieťaťa, nakoľko sa tým vytvorí priestor pre zápis biologického otca do rodného listu, súd návrhu vo výroku I. rozsudku vyhovel.

28. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

29. Podľa § 53 CMP, v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

30. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

31. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP, keď vo výroku II. rozhodol, že matke nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie výnimky upravenej v ustanovení § 53 CMP, a síce, že by bolo priznanie náhrady trov konania úspešnej navrhovateľke spravodlivé, keď zároveň si náhradu trov konania ani neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 357 písm. m) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.